

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴۰ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۴۵۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شرق روزنامه

دوشنبه ۲۰ مرداد ۱۴۰۴ • **۱۷ صفر ۱۴۴۷** • **۱۱ آگوست ۲۰۲۵** • **سال بیست‌ویکم** • **شماره ۵۱۷۹** • **۱۲ صفحه**
اذان ظهر تهران ۱۲:۱۰ • **اذان مغرب** ۱۹:۱۸ • **اذان صبح فردا** ۳:۴۸ • **طلوع آفتاب** ۵:۲۱

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

نظام پزشکی؛ انتخاب‌کنندگان، انتخاب‌شوندگان

طنزخوانی

همین که تنت سالمه...

آیدین سیار سرج

تو این گرما که شتر بدون ضدآفتاب از خونه‌اش بیرون نمیداد، تو این وضعیت که تنوی هم‌وطن پمپ گذاشتی که آب برسه به واحدت، ولی می‌بینی مسئولین از تو زرتک‌ترین و برقت رو قطع می‌کنن، تو این شرایط که ماشینت از حرارت جوش مباره و مجبور می‌شی با مترو و اتوبوس بری سر کار و رایجه خوش هم‌وطنان دیگرت رو که اونا هم آبشون قطعه رو تحمل کنی، تو این روزها که تعدیل شدی و تو که قبل از تعدیل می‌گفتی من نباشم این شرکت به روز هم دووم نمیاره اما بعد از رفتن تو به بازارهای جهانی متصل شده و سهامش چسبیده به سقف تالار وال‌استریت، تو این برهه تاریخی که اسیر تنهایی شدی، تو این وضعیت اقتصادی که دلار چون دم در زشته هی داره میاد بالا، پول نداری دیت بری، از سبیلگی زمین رو گاز می‌زنی. تو این بازه سنی که می‌دونی برای مهاجرت دیره ولی امیدوارانه برای جمهوری خودگردان قره قاپاقستان، قرم جاب‌آفر می‌فرستی، تو این تابستون گرم که پناه می‌بری به تنها سرگرمیت یعنی فوتبال ولی می‌بینی فدراسیون و مدیران تیمت، خستگی‌ناپذیر و شبانه‌روزی دارن کار می‌کنن که دیگه هیچ آدم عاقلی که به سلامت روانش اهمیت میده سمت فوتبال داخلی نره. تو این وضعیت که سلامت روانت به خطر افتاده ولسی هزینه تریای می‌تونه بیشتر از اینی که هست سلامت روانت رو به خطر بندازه. تو این شرایط که کاغذ تو بازار پیدا نمی‌شه و هر لحظه امکان داره مدیرمسئول روزنامه، آقای رحمانیان، روزنامه رو به صورت دیوارنگاره‌های دوران پازنه‌سنگی در غارهای مجاز سراسر کشور عرضه کنه... می‌خواستم بگم با همه این شرایط خوشحال باش که تنت سالمه ولی دیدم خبر اومده که یک ویروس جدید به نام «چیکونگونویا» در یکی از استان‌های چین از طریق پشه در حال همه‌گیریه که دیگه بی خیال قضیه سلامتی شدم. یعنی اگر مشکلاتی که الان ما با اونها درگیریم رو به عنوان کیک در نظر بگیریم، این چیکونگونویا می‌تونه به عنوان گیل‌اس روی کیک، وضعیت ما رو از اینی که هست زیاتر کنه. فقط یک لحظه تصور کنید که ما با این وضعیت آب و برق و سایه جنگ، مجبور باشیم دوباره نون بربری رو بیاریم تو حموم بشویریم و فاصله اجتماعی رو حفظ کنیم و اسیر بیمارستان و ونتیلاتور و ماسک و دستکش بشیم. پس فعلا خوشحال نباشید که تنتون سالمه تا ببینیم در آینده چی پیش میاد.

پیشخوان

سیاست‌نامه منتشر شد

شماره جدید مجله سیاست‌نامه با طرحی از ژاله آموزگار چاپ شده است. این انتخاب به مناسبت طرح ایده‌های میهن‌پرستانه این استاد فرهیخته بوده و مقالات تحلیلی درباره روش و منش فکری ایشان از گودرز رشتیانی، محمد عثمانی، فاطمه مینیایی، محمدمنصور هاشمی، مهرک‌علی صابونچی و هانی مظفری‌نیا به چاپ رسیده است. اما پرونده ویژه سیاست‌نامه به مناسبت تولد ۹۶سالگی استاد دکتر مهدی محقق، به این چهره ماندگار فرهنگ‌ی پرداخته است. «حافظه ملی ایران»، نوشته روح‌الله اسلامی، گفت‌وگو با حسین سلیمی با عنوان «نبض دیپلماسی در بدن دانشگاه»، «اندیشکده یا دکان؟» نوشته محمدکاظم سجادیور، «ترجمه به مثابه مهندسی معکوس» نوشته علی قیصری، «چرا ایران مسئله است؟» به قلم رضا غلامی، «مهنویت، اقتدار و هویت ملی» نوشته آرمینا آرم، «فقه و ربا و تزویر» نوشته محمدابراهیم انصاری لاری و «فرهنگ زبان سیاسی اجتماعی در ایران» نوشته بهنام جودی و عارف مسعودی از مطالب دیگر این شماره سیاست‌نامه محسوب می‌شود. سیاست‌نامه به سردبیری حامد زارع در ۳۸۸ صفحه منتشر شده است.

بالاخره انتخابات نظام پزشکی پس از مدتی تأخیر دوباره به جریان افتاد. این در حالی است که پس از جنگ ۱۲روزه همه در مورد ضرورت تقویت نهادهای مدنی و خودسامان صحبت می‌کنند. تقویت تشکل و استقلال قدرت‌های غیرسیاسی خیلی کلی است؛ اصلا یعنی چه و چگونه باید انجام بشود؟ چگونه افشار مختلف جامعه می‌توانند به نوعی خودآگاهی اجتماعی در این زمینه برسند و راه‌های عملی برای آن را پیدا کنند؟ آن هم در حالی که جامعه مدنی در مرحله بود و نبود و بر زمین زدن اولین میخ‌های چادر، درجا زده است. هر چه هست، همین است. ایدئال و آرزو فقط می‌تواند انگیزه‌ای برای شروع و پوییدن همین راه باشد و نه تهلیلیسمی و تقدیرگرایانه که انفعال را به عنوان رفتاری افتخارآفرین تقدیس می‌کند. از آنجا که این انفعال غرورآمیز بر آن فعالیت مدنی اما مبهم غلبه پیدا کرده، بیدارکردن مصداق‌ها و معناکردن فعالیت مدنی در عمل اهمیت زیادی پیدا می‌کند. انتخابات سازمان نظام پزشکی شاید نمونه‌ای پیش پا باشد، اما پرسش این است که در مواجهه با این انتخابات دقیقا چه باید کرد؟

امسال هم مثل سال‌های قبل، تعداد بسیار قلیلی از پزشکان در این انتخابات چه به عنوان انتخاب‌کننده و چه به عنوان انتخاب‌شونده اعلام آمادگی می‌کنند؛ چراکه شاهدند این سازمان بنا بر ساختار خود نه‌تنها سندیکای پزشکان نیست، بلکه یکی دیگر از ارگان‌های متعدد حکومتی به شمار می‌رود. اما مهم‌تر از همه این است که اکثریت مطلق پزشکان به این باور رسیده‌اند که این سازمان امکان تغییر هم ندارد و این برداشت با نگرش‌های موجود صحیح هم هست اما به نظر می‌رسد یک نکته کوچک همواره مغفول می‌ماند و آن هم اینکه

مطالبات مربوط به رفع فیلترینگ و اعتراض به محدودیت‌های اینترنت یکی از قدیمی‌ترین و البته پرمضاترین سوزه‌های پلتفرم کارزار را شامل می‌شوند. اگر از کارزارهای قدیمی‌تر مانند اعتراض به طرح صیانت با بیش از یک میلیون امضا بگیریم، طی یک سال اخیر که دولت مسعود پزشکیان رزام امور را به دست گرفته، بدون هیچ اغراقی مطالبات مربوط به آزادی دسترسی به اینترنت یکی از اولویت‌های اصلی مردم کشور بوده است. این مطالبات با فراز و فرودهای زیادی همراه بوده و گاه اوج گرفته و گاه کمره داغ بوده. به‌طور مثال «مطالبه رفع فیلترینگ فوری اینترنت از دولت دکتر پزشکیان» که از تاریخ هجدهم مرداد سال ۱۴۰۳ آغاز شده، توانسته ۷۰ هزار امضا جذب کند. پس از درخواست‌ها در دوره جنگ و پس از جنگ ۱۲روزه اوج گرفتند و ده‌ها مطالبه درباره رفع محدودیت، اعتراض به کاهش سرعت اینترنت و در نهایت درخواست‌های افشار مختلف از جمله گیرها و کاربران عادی اینترنت در پلتفرم کارزار به ثبت رسید. برای تمامی پلتفرم‌ها و بازی‌های آنلاینی که احتمالا اسم آن را هم بسیاری نشنیده‌اند، صدها و هزاران امضا جمع‌آوری شده است با فقط و فقط یک درخواست: محدودیت‌ها را کاهش دهید. اما احتمالا سؤال مخاطب این است که آیا آقای پزشکیان که مخاطب اصلی این مطالبات بود، طی این یک سال پاسخ مستقیم و صریحی به مطالبات مردم داده است؟ پاسخ یک کلمه‌ای آن «خیر» است. به نظر می‌رسد دغدغه رفع فیلترینگ و افزایش کیفیت اینترنت در فهرست پیگیری‌ها و اولویت‌های رئیس‌جمهور و نزدیکان

همین چند روز پیش بود که دفتر اطلاع‌رسانی دولتی فلسطین اعلام کرد که از ابتدای جنگ یک غزه تاکنون ۳۳۲ خبرنگار در این منطقه به شهادت رسیده‌اند. همچنین از ابتدای جنگ غزه در هفتم اکتبر ۲۰۲۳ تاکنون رژیم صهیونیستی ۱۹۵ خبرنگار را در سرزمین‌های اشغالی فلسطین بازداشت کرده است. طبق این گزارش ۵۵ نفر از این خبرنگاران همچنان در بازداشت به سر می‌برند. در طول جنگ خبرنگاران و روزنامه‌نگاران زیر آتش بودند.

همین تازگی چندین خبرنگار، به‌صورت مشروح درخواست کردند به غزه وارد شوند تا گزارش دقیقی از وضعیت قطعی و شرایط زندگی زنان و کودکان ارائه دهند. درخواستی که مورد موافقت اسرائیل قرار نگرفت. حالا سازمان ملل و یونیسف نیز درخواست کرده‌اند کامیون‌های کمک‌های بهداشتی و غذایی وارد غزه شوند. در حالی که به نظر می‌رسد کابینه ناتانیاهو می‌خواهد تا هفتم اکتبر یا سالگرد جنگ، همه فلسطینی‌ها را از غزه بیرون کند.

بخش‌هایی از گزارش یونیسف از وضعیت زنان و کودکان دردناک

برنج‌کاری یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های کشاورزی در مازندران و منبع مهم درآمد کشاورزان این استان است و با تولید بیش از یک میلیون تن، ۴۲ درصد برنج مورد نیاز کشور از مازندران تأمین می‌شود. فصل تابستان زمان برداشت برنج از ۲۱۰هزار هکتار زمین شالیزاری شمال کشور است. عکس: مهدی محبی‌پور، ایرنا

بابک زمانی

نورولوژیست

فعالیت‌های مدنی هیچ‌گاه بر بستریهایی آماده و با دعوت‌نامه‌هایی رسمی پدید نیامده‌اند و اساسا جنبش مدنی برای مقابله با شرایطی است که قدرت سیاسی میل ذاتی برای غلبه بر همه بسترهای مدنی دارد. جنبش‌های مدنی هیچ‌گاه کاملا بی‌هزینه و راحت نبوده‌اند، اما استفاده از نهادهای قانونی موجود و منافذی مثل انتخابات این نهادها یکی از اصول جنبش‌های مدنی است. انتخاب‌کنندگان در چنین انتخاباتی از انتخاب‌شوندگان اهمیت بیشتری دارند و کم و کیف رای انتخاب‌کنندگان است که بر رفتار انتخاب‌شدگان تأثیر می‌گذارد. اعلام روشن درخواست‌ها و درخواست تعهد و سوگند داوطلبان به این درخواست‌ها نه‌تنها رفتار سازمان را تعیین می‌کند، بلکه خود نقطه اتصال مهمی خواهد شد بین همه آنها که آن‌طور می‌اندیشند. تبدیل سازمان نظام پزشکی از یک سازمان نیمه‌دولتی به سازمانی که مسئولانه سندیکای پزشکان در تخصص‌های مختلف هم باشد، بی‌تردید با فرمان هیچ دولتی حتی دولت پزشکیان که به نوعی دولت پزشکان است رخ نخواهد داد و چنین فرمانی نقض غرض است و سازمان همچنان

یادداشت

نگاهی به کارزارهای مربوط به اینترنت

آقای رئیس‌جمهور! صدای ما را می‌شنوید؟

حسین‌رمضان‌زاده

«عضوهیئت‌مدیره پلتفرم کارزار

ایشان جایی ندارد. گزارش انجمن تجارت الکترونیک نشان می‌دهد وضع کیفیت اینترنت در عمل هم جای هیچ امیدواری‌ای نمی‌گذارد. آبا وزارت ارتباطات و آقای پزشکیان تیتز روزنامه‌های کشور درباره گزارش اخیر انجمن تجارت الکترونیک را دیده‌اند؟ این گزارش که یک سال پس از روی کار آمدن دولت منتشر شده است، مایه شرمساری دولت نشده است؟ چه اتفاقی افتاده که آقای پزشکیان هیچ اشاره‌ای به وعده‌های داده‌شده نمی‌کند؟ وزارت ارتباطات نیازی نمی‌بیند برنامه مشخصی برای پیمودن راه رفع فیلترینگ پلتفرم‌ها و برداشتن محدودیت‌ها داشته باشد؟ اگر مانعی بر سر راه است، چرا شفاف در میان گذاشته نمی‌شود؟ اگر جریان خاصی مانع از پیگیری وعده آقای پزشکیان است، حق مردم است که جزئیات را بدانند. به نظر می‌رسد حداقل بخش‌هایی از ارکان دولت توجهی ندارند که ابعاد اقتصادی و سیاسی محدودیت‌های اینترنت تا کجا ممکن است اثرگذار باشد. در شرایطی که کابینه پزشکیان درصدد است ایرانیان خارج از کشور را به بازگشت قانع کند، توجهی دارد که تیرهای رسانه‌ها درباره اینترنت چه پیامی را به هم‌وطنان خارج از کشور می‌دهد؟

آقای رئیس‌جمهور و وزرای مربوطه باید بپذیرند که تا زمانی که مسئله اینترنت به یکی از اولویت‌های اصلی هیئت دولت تبدیل نشود، رقیب، مخالفان و متأسفانه شاید افرادی با نیت سوء، در نهادهای به ظاهر مسئول، چنان بازی را در دست می‌گیرند و طبق تجربه با غبارآلودکردن

جنگ خوانی

میان گرسنگی و سوگواری

است و به شرایط دشوارشان اشاره می‌کند. سازمان ملل ادعا می‌کند ظرفیت و منابع لازم برای توزیع ایمن و شرافتمندانه کمک‌ها به همه نیازمندان در نوار غزه را دارد؛ درخواستی که مدام از سوی مقام‌های اسرائیلی رد می‌شود. طبق گزارش خطر تنها در ازدحام و آشفتگی

دولتی خواهد ماند. جامعه پزشکی ایران که به شکل اجتناب‌ناپذیر به دلیل نبود بستر مناسب‌تر فعالیت صنفی خود را هم در انجمن‌های «علمی» پی گرفته است، چاره ندارد جز آنکه این بستر استیجاری خود را با تمام تجاری‌که در آن در این زمینه اندوخته به سندیکای قانونی خود منتقل کند. انبوه پزشکیانی که با انجمن‌های خود بیش از نظام پزشکی در ارتباط هستند می‌توانند از همین حالا با همین تعداد قلیلی که کاندید شده‌اند برای تحقق آمال صنفی خود که در نهایت چیزی به‌جز روزآمدکردن سیستم سلامت کشور نیست وارد گفت‌وگو شده و به کسانی که متعهد به تغییر ماهیت و رفتار سازمان هستند و آن را اولویت اصلی خود می‌دانند رای دهند. تغییر ماهیت سازمان بیش از هر چیز اولاً در تلاش برای تصویب قانون حق فروشنده در نفروختن خدمات، طبق قانون متبلور می‌شود و ثانیاً در توان نظارت اخلاقی آن بر رفتار همه پزشکان، شامل پزشکیانی که از آموزش استاندارد خود فراتر رفته و بر شبه‌علم نظر می‌دهند و مسئولان پزشکی که قوانین ضد مصالح سلامت و حقوق انسانی پزشکان را تصویب یا اجرا می‌کنند. چنین فعالیت مدنی و چنین معاملات و معاهداتی در شرایط فعلی و روحیات موجود در جامعه پزشکی شاید به شکل وسیع رخ ندهند یا در صورت رخ‌دادن هم منجر به وفای به عهد و تغییر ساختار این سازمان بیچ‌دریج سنگین و ناکارآمد نشوند، اما واقعیت آن است که راهی به‌جز این وجود ندارد و از انفعال به طور قطع هیچ‌چیز پدید نخواهد آمد. تردید ندارم روزی فرا خواهد رسید که این نسل پرچوش‌وخروش دریابد راهی به‌جز اصلاح که پیشاپیش محکوم و مقید به آن است ندارد. ستاره او تنها بر آسمان همین کویر می‌درخشد.

گزارش‌خوانی

طرحی برای ورود ایرانیان

به‌تازگی طرحی جدید در مجلس تصویب شده است: مصوبه‌ای که ورود ایرانیان علاقه‌مند را آسان‌تر می‌کند؛ افرادی که مدتی است از کشور خارج شده و حالا دوست دارند به ایران بیایند. درباره جزئیات این طرح از محمدهادی جعفرپور، وکیل، پرسیدیم. او اشاره کرد: «بازگشت بدون مجازات ایرانیان مقیم خارج از کشور، تصمیم و طرح جدیدی است که مجلس به‌درستی با هدف تسهیل این امور و رفع چالش‌های پیشین به آن ورود کرده. مجلس شورای اسلامی با تصویب و الحاق مقرره‌ای به قانون گذرنامه بر آن است تا مسیر بازگشت بدون چالش ایرانیان مقیم خارج از کشور را هموار کند.

بر اساس مصوبه جدید مجلس، ایرانیانی که در سال‌های گذشته به صورت غیرمجاز از کشور خارج شده‌اند، در صورت بازگشت به ایران، از تعقیب یا مجازات معاف خواهند بود. این تصمیم، بخشی از تلاش‌ها برای رفع موانع بازگشت ایرانیان مقیم خارج و جلب مشارکت گسترده‌تر آنان در توسعه کشور تلقی می‌شود.»

این وکیل درباره جزئیات ویژه این طرح توضیح داد: «اما آنچه این تصمیم مجلس را واجد اهمیت بیشتری می‌کند، انشای تصمیمی راجع به روایتد (گذرنامه) دختران ایرانی مقیم خارج از کشور است. نمایندگان مجلس با الحاق یک تبصره به ماده ۱۸ قانون گذرنامه موافقت کردند: در صورتی که پسر فرزندان کمتر از ۱۸ سال بانوان ایرانی مقیم خارج از کشور، در خارج از ایران اقامت داشته ولی به‌طور ناموجه از صدور اجازه برای دریافت گذرنامه خودداری کند، با درخواست مادر و تشخیص رئیس نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در محل، گذرنامه برای فرزند با درج محل اقامت او در خارج، صادر خواهد شد. این اصلاحیه، گامی مهم در راستای تأمین حقوق مادران ایرانی و تسهیل تردد فرزندان آنها به شمار می‌رود. این تغییرات در چارچوب اصلاح قانون گذرنامه، مشخصاً الحاق تبصره‌ای به ماده ۱۸ این قانون انجام شده و در صورت تأیید شورای نگهبان، لازم‌الاجرا خواهد بود. این مصوبه بازگشت امن و بی‌دسر ایرانیانی را که به عبارتی به طور غیرقانونی از کشور خارج شده‌اند، ایمن می‌کند، در ادامه اجرای این مقررره موجب کاهش مشکلات مادران ایرانی دارای فرزند مقیم خارج را فراهم آورده و روند صدور گذرنامه برای کودکان را تسهیل می‌کند.»

تغییر در قانون گذرنامه فراهم آمده، بد نیست نمایندگان مجلس به نکته‌ای توجه کنند. این همان نکته‌ای است که زنان ایرانی بارها با آن مواجه شده و آن را تحقیرکننده دانسته‌اند؛ نکته‌ای که موجب تضییع حقوق زنان را فراهم می‌آورد. جعفرپور معتقد است: «موضوع ممنوع‌الخروج‌کردن زنان و دختران ایرانی توسط پدر یا همسر ایشان به گواه پرونده‌ها و دستورات قضائی صادره، همواره به عنوان یکی از بحث‌برانگیزترین چالش‌های حقوق زنان مطرح بوده و هر از چندی مصداقی از این نقض قانونی تیتز رسانه‌ها شده است. مستند به قوانین حاکم، بانوانی که دارای همسر هستند، برای اخذ گذرنامه و خروج از کشور نیازمند اذن شوهر خویش هستند که همین امر سبب مسائل و چالش‌های متنوعی شده که بعضاً در بُعد ملی یا حتی بین‌المللی بازتاب داشته. ممانعت همسر فلان ورزشکار ملی از حضور همسرش در آورده‌گاه بین‌المللی از جهات مختلفی دارای تالی فساد و واجد تبعات منفی بوده که اخبار و حواشی آن تیتز رسانه‌های داخلی و خارجی شده است. به همین سبب آنچه لازم است در اصلاح قانون گذرنامه به آن توجه شود، تأمین راهکار و چارای برای برون‌رفت از این چالش است. بعضاً دیده شده که برخی مردان داشتن چنین اختیاری را مستمسک سوءاستفاده و اجبار زوجه به پذیرش شروطی مانند بدل بی‌چون و چرای مهریه یا حتی دریافت مبلغی بابت امضای قرم رضایت برای خروج زوجه از کشور قرار داده‌اند.» این وکیل ادامه داد: «مرکز پژوهش‌های مجلس می‌تواند از طریق رایزنی با قوه قضائیه به محتوای پرونده‌هایی که زنان و دختران ایرانی برای اخذ اجازه خروج از کشور مجبور شده‌اند به دادگستری و اخذ حکم دادگاه متوسل شوند، دسترسی پیدا کند تا با بررسی چالش‌ها و مصادیقی که زنان و دختران برای خروج از کشور با آن روبه‌رو هستند، در مسیر اصلاح قانون برای خروج زنان و دخترانی که برای شرکت در مسابقات ورزشی، همایش‌های علمی، جشنواره‌های هنری و... با چنین چالشی درگیر هستند، طرقی سهیل و البته ایمن تعریف شود». شاید این بار اتفاقی بیفتد و هم زنان و هم ایرانیان خارج از کشور راحت‌تر بتوانند سفر کنند.